

การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้/รับ สิ้นบน
จากการดำเนินงานตามภารกิจ
ของเทศบาลตำบลนาหนองไผ่
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙

เทศบาลตำบลนาหนองไผ่
อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวกับการรับสินบน

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙

เทศบาลตำบลนาหนองไผ่

ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน

วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริตหรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำซึ่งไม่ใช้การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต : เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ มีมาตรการ ระบบ หรือ แนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงานปกติของการแผ้วถางความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกันโดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการรับรู้และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้นำส่งงานให้) เป็นลักษณะ Pre-Decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็นในลักษณะกำกับติดตามความเสี่ยง เป็นการสอบทาน เป็นลักษณะ Post-Decision

องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

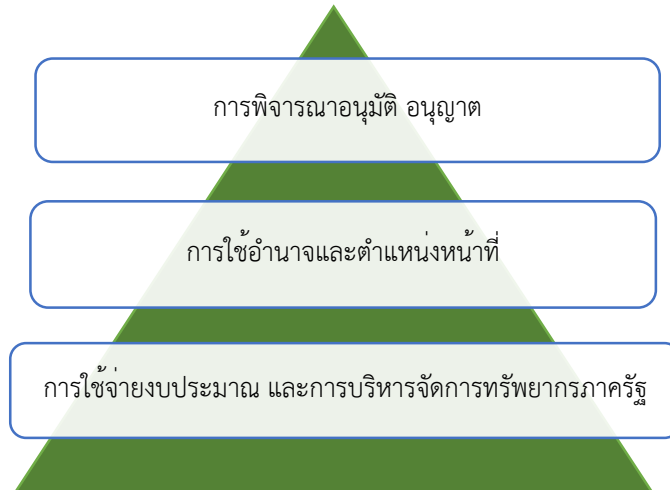
องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือแรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือ โอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุม กำกับควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือ การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

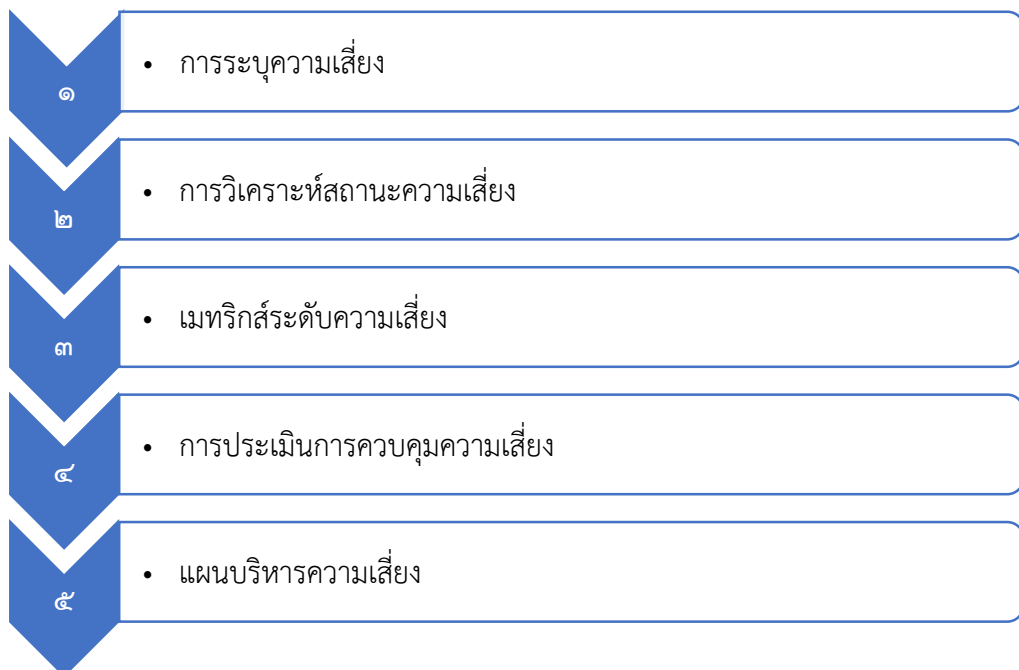
แบ่งประเภทความเสี่ยงการทุจริต ออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

1. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต การกิจให้บริการประชาชนอนุมัติหรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวก การพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

2. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
3. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

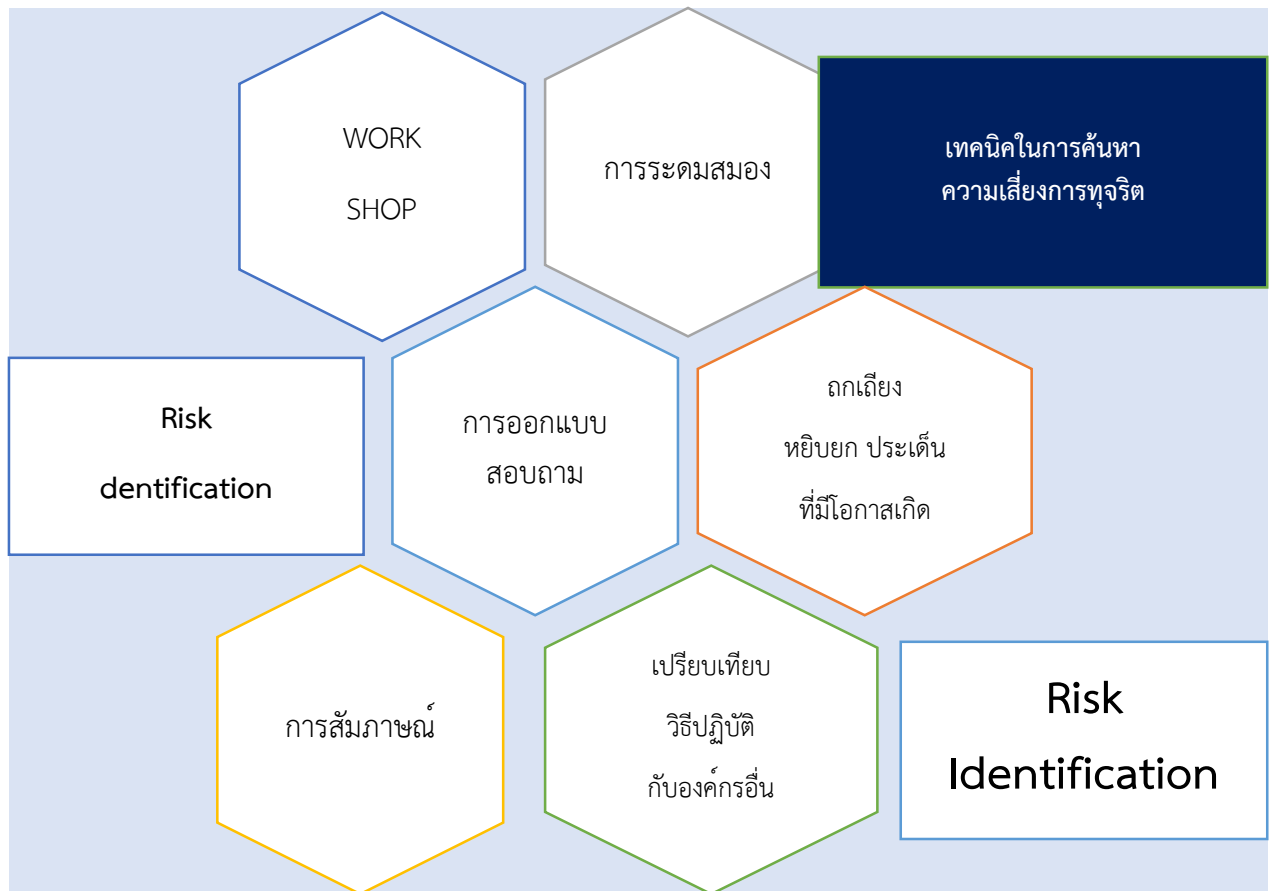

การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

ขั้นตอนที่ 1 นำข้อมูลที่ได้จากขั้นเตรียมการในส่วนรายละเอียดขั้นตอน แนวทางหรือเกณฑ์ การปฏิบัติงานของกระบวนการที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ซึ่งในขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น ย่อมประกอบไปด้วยขั้นตอนย่อย ในการระบุความเสี่ยงตามขั้นตอนที่ 1 ให้ทำการระบุความเสี่ยง อธิบายรายละเอียด รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงเฉพาะที่มีความเสี่ยงการทุจริตเท่านั้น และในการประเมินต้องคำนึงถึงความเสี่ยงในภาพรวมของการดำเนินงานเรื่องที่จะทำการประเมินด้วย เนื่องจากในกระบวนการปฏิบัติงานตามขั้นตอนอาจไม่พบความเสี่ยง หรือโอกาสเสี่ยงต่ำ แต่อาจพบว่ามีความเสี่ยงในเรื่องนั้น ๆ ในการดำเนินงานที่ไม่ได้อยู่ในขั้นตอนก็เป็นได้ โดยไม่ต้องคำนึงว่าหน่วยงานจะมีมาตรการป้องกันหรือแก้ไขความเสี่ยงการทุจริตนั้นอยู่แล้ว นำข้อมูลรายละเอียดดังกล่าวลงในประเภทของความเสี่ยงซึ่งเป็น Known Factor หรือ Unknown Factor

Known Factor	ความเสี่ยงทั้ง ปัญหา/พฤติกรรมที่เคยรับรู้เคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่า มีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำ หรือมีประวัติ มีตำนานอยู่แล้ว
Unknown Factor	ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประเมินการล่วงหน้าในอนาคต ปัญหา/พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น (คิดล่วงหน้า ตีตนไปก่อนไข้เสมอ)

เทคนิคในการ ระบุความเสี่ยง หรือค้นหาความเสี่ยงการทุจริตด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้

เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) เชิงคุณภาพ

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตมากกว่า ๒๕ ครั้งต่อปี
๔	สูง	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๒๐ ครั้งต่อปี
๓	ปานกลาง	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๑๕ ครั้งต่อปี
๒	น้อย	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๑๐ ครั้งต่อปี
๑	น้อยมาก	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๕ ครั้งต่อปี

เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)

ระดับ	ความรุนแรง	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	เสียหายต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน ประชาชนไม่ได้รับความสะดวก เป็นภัยด้านความมั่นคง อาชญากรรม และความรุนแรงอื่น ๆ
๔	สูง	เสียหายต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน และประชาชนไม่ได้รับความสะดวก
๓	ปานกลาง	เสียหายต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน
๒	น้อย	-
๑	น้อยมาก	-

ระดับของความเสีย (Degree of Risk) แสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยง โดยพิจารณาจากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาส × ผลกระทบ) กำหนดเกณฑ์ไว้ ๔ ระดับ ดังนี้

ระดับของความเสีย (Degree of Risk)

ลำดับ	ระดับความเสีย	ช่วงคะแนน
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	๑๕ - ๒๕ คะแนน
๒	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	๙ - ๑๔ คะแนน
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	๔ - ๘ คะแนน
๔	ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk : L)	๑ - ๓ คะแนน

ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงจะต้องมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยง(Risk Profile) ที่ได้จากการพิจารณาจัดระดับความสำคัญของความเสี่ยงจากโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบ ที่เกิดขึ้น (Impact) และขอบเขตของระดับความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ (Risk Appetite Boundary) โดยที่

$$\text{ระดับความเสีย} = \text{โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ} \times \text{ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่างๆ} \\ (\text{Likelihood} \times \text{Impact})$$

ซึ่งจัดแบ่งเป็น ๔ ระดับ สามารถแสดงเป็น Risk Profile แบ่งพื้นที่เป็น ๔ ส่วน (๔ Quadrant) ใช้เกณฑ์ในการจัดแบ่ง ดังนี้

ระดับความเสีย	คะแนนระดับความเสีย	มาตรการกำหนด	การแสดงสีสัญลักษณ์
เสี่ยงสูงมาก (Extreme)	๑๕ - ๒๕ คะแนน	มีมาตรการลดและประเมินซ้ำหรือถ่ายโอนความเสี่ยง	สีแดง
เสี่ยงสูง (High)	๙ - ๑๔ คะแนน	มีมาตรการลดความเสี่ยง	สีส้ม
ปานกลาง (Medium)	๔ - ๘ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยงแต่มีมาตรการควบคุมความเสี่ยง	สีเหลือง
ต่ำ (Low)	๑ - ๓ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง	สีเขียว

**การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้/รับ สินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจ
ของเทศบาลตำบลนาหนองไผ่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2569**

ประเด็นความเสี่ยงการ ทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ การรับสินบน	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง						วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผลการดำเนินการตามมาตรการหรือการดำเนินการ เพื่อบริหารจัดการความเสี่ยง
		ไม่มี	ต่ำ มาก	ต่ำ	กลาง	สูง	สูง มาก		
๑.การอนุมัติ อนุญาต ตาม พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการ พิจารณาอนุญาตของทาง ราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘	๑. การรับสินบน หรือประโยชน์อื่นใดเพื่อ ใช้ดุลยพินิจให้ความเห็นชอบเพื่อพิจารณา อนุมัติ อนุญาต ไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน	/						๑. ผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานแสดงเจตนารมณ์ ไม่รับสินบน หรือประโยชน์อื่นใดจากการปฏิบัติ หน้าที่ (No Gift Policy)	๑. ผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานแสดงเจตนารมณ์ไม่รับ สินบน หรือประโยชน์อื่นใดจากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy)
	๒. การเรียกรับสินบน หรือประโยชน์อื่น ใด เพื่อผลประโยชน์แห่งความรวดเร็วใน การพิจารณาอนุมัติ อนุญาต	/						๒. หน่วยงานมีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบใน การจัดเก็บค่าธรรมเนียมโดยเฉพาะ	๒. เทศบาลตำบลนาหนองไผ่ เน้นย้ำให้ข้าราชการและ เจ้าหน้าที่ทบทวนความเข้าใจในการปฏิบัติงาน และม ีการอบรมเสริมสร้างคุณธรรม และจริยธรรม ให้ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มากกว่าส่วนตน ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตอยู่ เสมอ
	๓. การรับสินบน หรือประโยชน์อื่นใดเพื่อ ดำเนินการอนุมัติ อนุญาต แม้เอกสารหรือ หลักฐาน หรือเงื่อนไขไม่ครบถ้วน	/						๓. เจ้าหน้าที่มีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน และ แผนผังการปฏิบัติงาน (Work flow) โดยมีขั้นตอน การปฏิบัติงาน และกรอบระยะเวลาชัดเจน	๓. หน่วยงานจัดทำแผนผังการปฏิบัติงาน (Work flow) โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติงานและกรอบระยะเวลาชัดเจน และนำไปประชาสัมพันธ์ ณ จุดต่างๆ ของสำนักงาน
	๔. รับสินบนจากผู้ขออนุญาตก่อสร้าง อาคาร รื้อถอน ดัดแปลง เพื่อให้ตรวจ ผ่านมาตรฐาน	/						๔. หน่วยงานมีการจัดประชุมทบทวนความเข้าใจ ในการปฏิบัติงาน และมีการอบรมเสริมสร้าง คุณธรรม จริยธรรม ให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน ปฏิบัติ หน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตอยู่เสมอ	๔. หน่วยงานไม่มีเรื่องร้องเรียนในประเด็นการรับสินบน เกี่ยวกับการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการ อำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทาง ราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘
๒.การใช้อำนาจตาม กฎหมาย	การรับสินบนเพื่อนำทรัพย์สินของทาง ราชการไปใช้ประโยชน์แก่บุคคลภายนอก เช่น รับทรัพย์สินเพื่อนำรถของทางราชการ ไปส่งบุคคลภายนอก	/						๑. มีทะเบียนคุมการใช้ยานพาหนะของราชการ อย่างชัดเจน	๑. หน่วยงานประชุมทบทวนความเข้าใจในการ ปฏิบัติงาน ใช้อำนาจหน้าที่กฎหมาย โดยเป็นวาระการ ประชุมของการประชุมประจำเดือนของเทศบาลตำบล นาหนองไผ่

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการรับสินบน	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง						วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผลการดำเนินการตามมาตรการหรือการดำเนินการเพื่อบริหารจัดการความเสี่ยง
		ไม่มี	ต่ำมาก	ต่ำ	กลาง	สูง	สูงมาก		
								๒. หน่วยงานมีการจัดประชุมทบทวนความเข้าใจในการปฏิบัติงาน ใช้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย และมีการอบรมเสริมสร้างคุณธรรม และจริยธรรม ให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตอยู่เสมอ	๒. หน่วยงานไม่มีเรื่องร้องเรียนในประเด็นการรับสินบนเกี่ยวกับการใช้อำนาจตามกฎหมาย
๓.การบริหารงานบุคคล	๑. การเรียกรับเงิน ผลประโยชน์ เพื่อรับพนักงานจ้างหรือลูกจ้างเข้าทำงาน	/						๑. จัดให้มีการประชาสัมพันธ์การรับสมัครพนักงานหรือลูกจ้างผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ ตามช่องทางต่างๆ	๑. หน่วยงานมีการเปิดเผย ประชาสัมพันธ์การรับสมัครพนักงานหรือลูกจ้าง ผ่านช่องทางเว็บไซต์ของสำนักงาน และการปิดประกาศประชาสัมพันธ์
								๒. วางมาตรการห้ามเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ในการรับสมัครพนักงานเรียกรับผลประโยชน์ในการรับพนักงานจ้าง หรือลูกจ้างเข้าทำงาน	๒. ผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานแสดงเจตนากรณีไม่รับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดจากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy)
								๓. หากมีการฝ่าฝืนหรือกระทำความผิดตามแนวทางปฏิบัติดังกล่าวข้างต้น จะต้องได้รับการพิจารณาทางวินัยตามระเบียบข้อบังคับ	๓. หน่วยงานไม่มีเรื่องร้องเรียนในประเด็นการรับสินบนเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล
								๔. มีขั้นตอนกระบวนการในการแต่งตั้งคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องในการพิจารณารับบุคคลเข้าปฏิบัติงานอย่างโปร่งใส เป็นธรรม ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน	
๔.การจัดซื้อจัดจ้าง	การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด เพื่อจำกัดคุณสมบัติของผู้เข้าประมูลโครงการของรัฐ (ล็อกสเปก)	/						๑. หน่วยงานประชาสัมพันธ์แผนการจัดซื้อจัดจ้าง ประกาศจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงาน อย่างสม่ำเสมอ เป็นปัจจุบัน	๑. หน่วยงานมีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ให้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารงานพัสดุ พ.ศ. ๒๕๖๐

ประเด็นความเสี่ยงการ ทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ การรับสินบน	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง						วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผลการดำเนินการตามมาตรการหรือการดำเนินการ เพื่อบริหารจัดการความเสี่ยง
		ไม่มี	ต่ำ มาก	ต่ำ	กลาง	สูง	สูง มาก		
								๒. มีขั้นตอนกระบวนการในการแต่งตั้ง คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องในการพิจารณา รับบุคคลเข้าปฏิบัติงานอย่างโปร่งใส เป็นธรรม ไม่มี ผลประโยชน์ทับซ้อน	๒. หน่วยงานไม่มีเรื่องร้องเรียนในประเด็นการรับสินบน เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง
								๓. หน่วยงานมีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ให้ความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการ จัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ พ.ศ. ๒๕๖๐ อย่างสม่ำเสมอ	